

TRANSPORTNO OSIGURANJE

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 2.X 1969.

Crédit aérien, maritime et fluvial
(C.M.A.F.) c/a Cie d'assurances La
marine marchande

Osiguranje broda - Rok za odštetni zahtjev od osiguratelja -
Vlastita mana broda - Skrivena mana broda - Isključenje crvo-
točine ne obuhvaća i isključenje razornog djelovanja školjaka
na trupu - Načelo "poštivanja vodećeg osiguratelja"

Apelacioni sud u Rouenu potvrdio je presudu kojom je prvostepeni sud, Trgovački sud u Le Havreu, osudio osiguravajuće društvo, La marine marchande, kao vodećeg osiguratelja da plati cijeli osigurani iznos za gubitak broda "Jean-Jacqueline", potonulog 28. siječnja 1964. kod Cayenne, tužitelju kompaniji CMAF, koja je kao hipotekarni vjerovnik sklopila ugovor o osiguranju navedenog broda.

Osiguratelji su tražili neprihvatanje tužbe, jer da je odštetni zahtjev postavljen izvan roka od 15 mjeseci od dana nezgode, predviđenog članom 20 Francuske police za osiguranje ribarskih brodova. Oni su nadalje odbili svoju odgovornost za isplatu osiguranog iznosa, jer da je osigurani ribarski brod potonuo zbog vlastite mane, tj. od ulaza vode kroz brojne rupe na trupu od razornog djelovanja školjaka, te da od brodovlasnika nisu poduzete potrebne mjere održavanja i spasavanja. I konačno, osiguratelji su se usprotivili tome da kao vodeći osiguratelji - iako ne postoji nikakva solidarnost između osiguratelja - i snoseći samo 10% rizika budu osudjeni na plaćanje sveukupnog osiguranog iznosa, dakle na plaćanje i za ostale osiguratelje.

Apelacioni sud nije prihvatio navedene razloge.

U vezi s prigovorenim zakašnjenjem postavljanja odštetnog zahtjeva prvostepeni sud je - prema korespondenciji između osiguranika i agenta osiguranja koji je ugovor sklopio, a koja je uslijedila nakon potonuća broda - utvrdio da su osiguratelji smatrali da je postavljen zahtjev za isplatu osigurnine. Na prigovor da je prvostepeni sud pri tome zamijenio prijavu nezgode, tj. osiguranog slučaja sa specificiranim zah-

tjevom, koji da je postavljen tek 19. studenog 1965, Apelacioni sud se pozvao na istu korespondenciju zauzevši stajalište da se osiguratelji nisu mogli prevariti glede naravi reklamacije i glede iznosa koji se od njih zahtijeva. Zahtjev je postavljen, kako utvrđuje Apelacioni sud, unutar roka od 15 mjeseci od dana kada se utvrdilo da je brod potpuno izgubljen, tj. da ne postoji mogućnost njegova odsukivanja odnosno spasavanja, no tada - 19. studenog 1965. - osiguratelj se nije pozvao na zakašnjenje zahtjeva, nego na vlastitu manu broda, a osim toga je prethodno bio preuzeo i troškove odsukivanja broda.

Prvostepeni sud smatra da je vlastita mana neke stvari ona mana koja nastane bez vanjskih utjecaja. Vanjski elementi jesu školjke i crvi koji razorno djeluju na trup broda.

Apelacioni sud je definirao vlastitu manu broda kao svaki uzrok gubitka ili oštećenja koji se može pripisati stanju ili opremi broda, kao "svaki nedostatak inherentan brodu i podoban da ugrozi njegovu plovnost, osim skrivenih mana koje je brodovlasnik u nemogućnosti da otkrije". K tome vlastita mana, da bi se na nju mogli pozivati osiguratelji kao na temelj oslobodjenja od obveze, mora biti, ako i ne isključivi, a ono neposredni uzrok gubitka ili oštećenja. Ako su gubitak ili oštećenje izazvani nekim vanjskim elementom ili pomorskim rizikom, tada vlastita mana ima samo drugotnu ulogu.

Apelacioni sud je odbio da primijeni isključenje slučaja crvotočine, koje je predviđeno u polici, i razorno djelovanje školjaka, o čemu se u konkretnom slučaju radi, jer se odredbe o isključenim slučajevima moraju restriktivno tumačiti. Kako su školjke odnosno njihovo razorno djelovanje element eksteran brodu, pa po sebi ne predstavljaju slučaj vlastite mane broda, to je Apelacioni sud prihvatio shvaćanje prvostepenog suda, koji je u tome vidio samo rizik plovidbe, naročito rizik plovidbe u Južnim morima.

Apelacioni sud kao ni prvostepeni nije našao nikakva propusta u postupanju brodovlasnika kako prije nezgode u održavanju broda, jer je brod imao propisane isprave, a zadnje čišćenje trupa vršio srpnja 1963, tako ni poslije nezgode u nastojanju da se brod spasi.

Apelacioni sud je u svojoj odluci potvrdio i načelo "poštivanja vodećeg osiguratelja" koje je primijenio prvostepeni sud. Iako ne postoji solidarnost između osiguratelja, te svaki pojedini može biti osudjen samo pro rata osiguranog iznosa, ipak - utvrdio je Apelacioni sud - osiguratelj koji ima svojstvo vodećeg osiguratelja može biti osudjen na isplatu cijelog osiguranog iznosa s pravom da od drugih osiguratelja zahtijeva njihov doprinos.

(DMF 1970, str.208)

D.S.